

Mreža Žena Kosova

Podržava, štiti i promoviše prava i interes žena i devojaka na Kosovu

RODNI PROFIL KOSOVA: POLJOPRIVREDA I RURALNI ŽIVOT

SAŽETAK METODOLOGIJE

PREDGOVOR

Organizacija Ujedinjenih nacija za hranu i poljoprivrednu (FAO) sprovodi regionalni projekat alokacije „Procena digitalne poljoprivrede, roda i mladih na ruralnom Kosovu za ekonomsku sveobuhvatnost“. Projekat teži uvećanju znanja o stanju digitalizacije i rodnim pitanjima na Kosovu. Cilj je da se predlože specifične strateške preporuke ka održivim i transformativnim poljoprivredno-prehrabbenim sistemima i osnaživanju žena u poljoprivrednom sektoru, uključujući rodno odgovorne strategije. Preporuke zasnovane na činjenicama težiće unapređenju rodne ravnopravnosti i ekonomskog osnaživanja žena u poljoprivredi, ruralnom razvoju, kao i da informišu o sveobuhvatnim digitalnim strategijama. „Rodni profil Kosova o poljoprivredi i ruralnom životu“ će biti objavljen kako bi se integrisali nalazi tretirale praznine u rodnim podacima.

FAO je sarađivao sa Mrežom žena Kosova (MŽK) u pripremi Rodnog profila Kosova o poljoprivredi i ruralnom životu, prateći FAO metodologiju o pripremi rodne procene zemlje (CGA). Profil će uključivati rodnu analizu pravnog okvira, znanja, vlasništvo nad zemljom, pristup i kontrolu nad resursima, učešće u formalnim i neformalnim aktivnostima koje stvaraju prihod, donošenje odluka u poljoprivredi i drugim relevantnim oblastima. Ovakva rodna analiza može dati informaciju vladinim politikama, kao i investicijama EU i drugim finansijerima u vezi sa poljoprivrednim sektorom, a posebno u vezi sa procesom pristupanja EU. Tačnije, ova analiza teži da informiše Vladinu strategiju poljoprivrednom i ruralnom razvoju 2021-2028, i Digitalnu agendu Kosoova. Analiza je izvedena iz smernica iz Priručnika za procenu uticaja rodne ravnopravnosti Agencije za rodnu ravnopravnost.

Ova analiza je pripremljena u bliskoj konsultaciji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja i Kosovskom inicijativom za poljoprivredni razvoj (IADK). MŽK sprovodi ovu analizu, uz finansiranje od FAO-a. Ovaj dokument rezimira metodologiju istraživanja.

SVRHA / CILJEVI

Opšti cilj ovog istraživanja je da doprinese strateškom cilju FAO-a 2018-2021 „Smanjenje ruralnog siromaštva“, težeći ispunjenju ciljeva održivog razvoja. Očekivani rezultat je: „Priprema procene i preporuka za unapređenje rodne ravnopravnosti i ekonomskog osnaživanja žena u poljoprivredi i ruralnom razvoju, i sastavljanje okvira za sveobuhvatnu digitalnu strategiju na Kosovu“. Od ovog istraživanja se očekuje da će poboljšati znanje i identifikovati nalaze u vezi sa situacijom rodne ravnopravnosti na Kosovu. Istraživačka pitanja se formulišu na osnovu primarnih nalaza. Ova pitanja će biti tretirana putem metoda istraživanja opisanih u nastavku.

METODOLOGIJA

Istraživačka pitanja

Opšte istraživačko pitanje je: U kojoj meri pristup različitim ženama i muškaraca resursima, verovanjima i percepcijama, praksi i učešću, kao i drugim sličnim moćima utiče na njihovo aktivno

obuhvatanje u produktivnom poljoprivrednom radu koji štedi vreme i stvaranju prihoda? Slična istraživačka potpitanja će težiti da odgovore na svaki od ciljeva. Ona uključuju:

- 1.1. Kako se razlikuje obuhvaćenost različitih žena i muškaraca u neplaćeni rad, uključujući i poljoprivredne poslove na porodičnim farmama?
- 1.2. Po čemu se korišćenje vremena razlikuje kod muškaraca i žena u domaćinstvu u ruralnim oblastima?
2. U kojoj meri različite žene i muškarci u ruralnim oblastima imaju pristup produktivnoj infrastrukturi i tehnologiji i uštedi vremena?
3. Kakva je percepcija žena u ruralnim oblastima o mogućnostima za sticanje prihoda?
- 4.1. U kojoj meri su različite žene i muškarci digitalizovali svoj rad u ruralnim ekonomijama?
- 4.2. Koji su izazovi sa kojima se žene u ruralnim oblastima suočavaju u pogledu pristupa produktivnoj infrastrukturi i za uštedu vremena, tehnologiji i mogućnostima stvaranja prihoda, uključujući i one vezane za digitalizaciju?
5. Kako je COVID-19 uticao na poljoprivrednu proizvodnju i aktivnosti koje stvaraju prihod, kao i na negu na nivou porodičnog domaćinstva?
6. U kojoj meri žene u ruralnim područjima imaju pristup mrežama podrške, mogućnostima za liderstvo i životu van kuće?

Metode istraživanja i izvori podataka

U istraživanju će se koristiti mešovite metode koje doprinose validnosti nalaza kroz triangulaciju istraživača i nalaza koji proizilaze iz upotrebe različitih metoda i izvora podataka. Metode će uključivati:

- Pregled postojeće literature, podataka i institucionalnih statistika.
- Sprovodenje sveobuhvatne ankete na 803 ruralna porodična domaćinstva širom Kosova, uključujući žene i muškarce svih nacionalnosti iz 38 opština na Kosovu. U anketi će se koristiti FAO metodologija, kao i neka pitanja Evrostata i Evropskog instituta za rodnu ravноправност u vezi sa korišćenjem vremena, radom, zdravlјem i bezbednošću na radu. Omogućujući tako poređenje sa drugim zemljama.
- Diskusije u fokus grupama sa različitim ženama i muškarcima u različitim oblastima.
- Dubinski intervjui sa najmanje 20 žena koje predstavljaju različite regije, opštine, uzraste i etničke grupe na Kosovu. Intervjui sa ključnim informatorima biće obavljeni sa relevantnim zvaničnicima na lokalnom i nacionalnom nivou; organizacijama civilnog društva; kao i poznavacima ruralne privrede, poljoprivrede i digitalizacije.

Anketa porodičnih domaćinstava biće realizovana u martu 2022. godine, a rodna analiza biće završena u junu 2022. godine.

KONTAKT

Za više informacija o ovim rodnim analizama ili potpunim metodologijama, molimo vas kontaktirajte Nicole Farnsworth, direktorku programa i rukovodioca istraživanja pri MŽK-u: nicole@womensnetwork.org.